

Hịch Tướng Sĩ – Bản dịch theo thể song thất lục bát của Cử nhân Nguyễn Văn Bình

Trong thời quân Nguyên sang xâm chiếm nước ta, sau hội nghị quân sự ở Vạn Kiếp để bàn định kế chống giặc Nguyên, Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn viết "hịch" cho phổ biến trong dân chúng để hiệu triệu các tướng sĩ và nhân dân hãy cương quyết chống xâm lăng. Nội dung bài hịch được cử nhân Nguyễn Văn Bình dịch thành lời song thất lục bát như sau:

Xưa Kỳ Tín liều thân chịu chết,
Cứu Hán Vương thoát khỏi Hoàng Dương
Do Vu cháu Sở Chiêu Vương,
Giơ lưng đỡ giáo tìm đường cứu vua.
Kìa Dự Nguỵng thuở xưa người Tấn,
Tùng nuốt than lặn đạn phục thù.
Kìa Thân Khoái một Tể Phu,
Chặt tay theo nạn với vua Tề.
Quan nhỏ như Uất Trì Kính Đức,
Giúp Thái Tông khỏi bước trùng vi.
Cảo Khanh quan ở biên thùỵ,
Già mồm chửi giặc không hề tiếc thân.
Bậc nghĩa sĩ trung thân từ trước,
Tùng diệt thân cứu nước có nhiều.
Những người kia nếu chẳng liều,
Chết suông như đám nữ lưu xó nhà.
Còn danh tiếng đâu mà chép lại,
Cùng kiên khôn truyền mãi không ngần.
Các người dòng dõi vũ thần,
Xưa này nào có hiểu văn nghĩa gì.
Nghe câu chuyện bán nghi bán tín,
Sự muôn năm nhắc đến chi vậy?
Nay ta hãy nói cho hay,
Thử xem Tống, Thát truyện này ra sao?
Vương Công Kiên người nào thế vậy?
Tướng Nguyễn Văn Lập ấy người nào?
Điều ngư thẳng bé tẻo teo,
Chống quân Mông Cổ ồn ào trăm muôn.
Khiến quân Tống thẳng luôn mấy trận,
Đến bây giờ dân vẫn hàm ân.
Ngột Lang là tướng Đốc Quân,
Với Tỳ tướng Xích là nhân phạm nào?
Ngoài muôn dặm quân bao nước độc,
Trong mấy ngày phá róc quân Nam.
Lòng vua Thát Đát đã cam,
Đến nay lòng lầy tiếng thơm nhường nào?
Ta với người sinh vào đời loạn,
Vừa gặp bao cơn vận hạn gian nan.

Sứ Nguyên lai vãng bao lần,
Mọi nơi đường sá muôn vàn nôn nao.
Triều đình bị cú điều soi mói,
Tể tướng thì lang sói rẻ khinh.
Mượn oai Hốt Liệt tranh giành,
Lấy bao của báu chưa đành lòng tham.
Cây thế chúa Vân Nam nạt nã,
Đòi bạc vàng hết cả kho ta.
Thịt nuôi hùm đói mãi a?
Sao cho thoát khỏi lo xa sau này.
Ta đây những hàng ngày quên bữa,
Lúc đêm thâu ngồi dựa gối kiêu.
Giọt châu tâm tã tuôn trào,
Như nung gan sắt, như bào lòng son.
Chí những muốn moi gan lấy tiết,
Lòng những toan xẻ thịt vằm da.
Dù thân dầu với cỏ hoa,
Dù da ngựa bọc thân đà cũng vui.
Các người vốn là người môn thuộc
Được trông nom mọi việc binh cơ,
Áo không, ta cỡi áo cho,
Cơm không, ta sẻ cơm no cho lòng.
Quan nhỏ thì ta phong chức cả,
Lộc ít thì ta trả lương thêm.
Đi sông, ta cấp cho thuyền,
Đi đường, ta cũng lệnh truyền ngựa đi.
Cho cầm quân an nguy cùng lối,
Cho nằm yên, vui nói cùng hàng.
So Vương Kiên với Ngột Lang,
Đãi chư Tỳ tướng mọi người kém chi.
Nếu vua nhục người thì chẳng đoái,
Mà nước nguy, người lại làm ngơ,
Đừng hầu tướng giặc không dợ,
Nghe ca thét sứ vẫn trơ táo ngồi
Khi gà chọi, khi thời cờ bạc,
Cuộc vui chơi, gỡ gạc đủ trò.
Ruộng vườn muôn sự âm no,
Vợ con vui thú riêng cho một mình.
Ham lập nghiệp, quên tình nhà, nước,
Mãi đi săn, nhác việc ngăn ngừa.
Rượu chè hôm sớm say sưa,
Hát hay, đàn ngọt sớm trưa thỏa lòng
Đúng có lúc quân Mông, Thát tới,
Cựa gà không chọc nổi áo da,
Những nghề cờ bạc tinh ma,
Phải đâu kế hoạch của nhà cầm quân?

Ruộng nương nào đủ phần chuộc mạng,
Vợ con nào đủ cắng quân nhu?
Của đâu chuốc được đầu thù?
Chó săn đâu đủ sức khua giặc trời?
Rượu ngon khó làm mỗi bữa giặc,
Hát hay không làm điếc tai thù.
Bây giờ chẳng sót lăm ru?
Vua tôi bị trói gô một đàn!
Tước ấp ta bị tan nát cả,
Bông lộc người cũng chẳng còn gì.
Gia đình ta bị đuổi đi,
Vợ người cũng phải đến khi nhục nhằn
Tông xã ta, địch quân xéo đi,
Phần mộ người cũng bị quật lên.
Đòi ta khổ nhục liên miên,
Cái tên nhớ nhục lưu truyền mãi sau!
Nhà các người cũng đều mang tiếng,
Không khỏi làm những tướng bị thua.
Các người đang lúc bây giờ,
Muốn mong vui thích như xưa được nào?
Lời ta nhũ thấp ca người nhớ,
Phải coi nằm trên lửa là nguy.
Kiềng canh đưa cũng thổi xùy,
Luyện quân sĩ tốt tập nghề đao cung.
Khiến ai nẩy nức lòng mạnh mẽ,
Sức Bàn Mông, Hậu Nghệ cũng ham.
Bêu đầu Hốt Liệt cho cam,
Phơi luôn thịt chúa Vân Nam bên đường.
Tước ấp ta chặn thường ẩm chỗ,
Bông lộc người hưởng có trọn đời
Gia đình ta được yên vui,
Vợ con người cũng lo đời trăm năm.
Tông miếu ta nghìn năm hương lửa,
Tổ tiên người muôn thuở cương thường,
Ta đây phỉ chí bông tang,
Các người dường cũng về vang vô cùng.
Huy hiệu ta tôn sùng mãi mãi
Tính danh người ghi với sử xanh.
Bây giờ vui thú linh đình,
Các người đều muốn buồn tênh được nào?
Này binh pháp soạn theo đời trước,
Là "Binh Thư Yếu Lược" ban ra,
Các người theo đúng sách ta,
Ấy là thần, chủ một nhà từ xưa.
Nếu bỏ sách thờ ơ lời dạy,
Ấy kẻ thù đã mấy đời nay,

Tại sao mà lại thế vậy?
Là thù không đội trời này được chung.
Nếu các ngươi lòng không biết hổ,
Không coi điều "sát Lỗ" là cần,
Lại không vâng dạy luyện quân,
Ấy là quay giáo, bó thân quy hàng.
Giận yên rồi còn mang tiếng mãi,
Mặt mũi nào đứng với cao đây?
Muốn ngươi hiểu rõ lòng đây,
Vậy nên thảo bức hịch này cho nghe.

Nhờ có bài Hịch trên đây mà quân Nam đã toàn thắng quân Mông Cổ hết sức vẻ vang,
lưu lại cho hậu thế một kỳ công hiển hách bia truyền vạn đại.

Hịch Tướng Sĩ – Bản dịch của Trần Trọng Kim

Ta thường nghe chuyện: Kỷ Tín liều thân chịu chết thay cho vua Cao-đế; Do Vu lấy mình đỡ ngọn giáo cho vua Chiêu-vương; Dư Nhượng nuốt than để báo thù cho chủ; Thân Khoái chặt tay để cứu nạn cho nước; Kính Đức là một chức quan còn nhỏ, mà liều thân cứu vua Thái-tông được thoát vòng vây; Kiều Khanh là một bề tôi ở xa, mà kể tội mắng thẳng Lộc Sơn là quân nghịch-tặc. Các bậc trung-thần nghĩa-sĩ ngày xưa, bỏ mình vì nước, đời nào không có? Giả-sử mấy người ấy cũng cứ bo bo theo lối thường tình, chết già ở xó nhà thì sao cho lưu danh sử-sách đến nghìn muôn đời như thế được?

Nay các người vốn dòng vũ-tướng, không hiểu văn-nghĩa, nghe những chuyện cổ-tích ấy, nửa tin nửa ngờ, ta không nói làm gì nữa; ta hãy đem chuyện đời Tống, Nguyên mới rồi mà nói: Vương công Kiên là người thế nào? Tỳ-tướng của Vương công Kiên là Nguyễn văn Lập lại là người thế nào, mà giữ một thành Điều-ngư nhỏ mọn, chống với quân Mông-kha kẻ hàng trăm vạn, khiến cho dân sự nhà Tống, đến nay còn đời ơn sâu. Đường ngột Ngại là người như thế nào? Tỳ-tướng của Đường ngột Ngại là Xích tu Tu lại là người thế nào, mà xông vào chỗ lam-chướng xa xôi, đánh được quân Nam-chiếu trong vài ba tuần, khiến cho quân-trưởng đời Nguyên đến nay còn lưu tiếng tốt.

Huống chi ta cùng các người sinh ở đời nhiều- nhưong, gặp phải buổi gian-nan này, trông thấy những nguy-sứ đi lại rầm- rập ngoài đường, uốn lưỡi cú diều mà xi-mắng triều-đình, đem thân dê chó mà bắt-nạt tổ-phụ, lại cậy thế Hốt tất Liệt mà đòi ngọc-lụa, ý thế Vân-nam- vương để vét bạc vàng; của kho có hạn, lòng tham không cùng, khác nào như đem thịt mà nuôi hổ đói, giữ sao cho khỏi tai-vạ về sau!

Ta đây, ngày thì quên ăn, đêm thì quên ngủ, ruột đau như cắt, nước mắt đầm-đìa, chỉ cảm-tức rằng chưa được sả thịt lột da của quân giặc, dầu thân này phơi ngoài nội cỏ, xác này gói trong da ngựa, thì cũng đành lòng. Các người ở cùng ta coi giữ binh-quyền, cũng đã lâu ngày, không có áo thì ta cho áo, không có ăn thì ta cho ăn, quan còn nhỏ thì ta thăng thưởng, lương có ít thì ta tăng cấp, đi thủy thì ta cho thuyền, đi bộ thì ta cho ngựa, lúc hoạn-nạn thì cùng nhau sống chết, lúc nhàn-hạ thì cùng nhau vui cười, những cách cư-xử so với Vương công Kiên, Đường ngột Ngại ngày xưa cũng chẳng kém gì.

Nay các người trông thấy chủ nhục mà không biết lo, trông thấy quốc-sĩ mà không biết thẹn, thân làm tướng phải hầu giặc, mà không biết tức, tai nghe nhạc để hiển nguy sứ, mà không biết căm; hoặc lấy việc chọi gà làm vui- đùa, hoặc lấy việc đánh bạc làm tiêu-khiến, hoặc vui thú về vườn ruộng, hoặc quyền-luyện về vợ con, hoặc nghĩ về lợi riêng mà quên việc nước, hoặc ham về săn-bắn mà quên việc binh, hoặc thích rượu ngon, hoặc mê tiếng hát.

Nếu có giặc đến, thì cựa gà trống sao cho đâm thủng được áo-giáp; mẹo cò-bạc sao cho dùng nổi được quân mưu; dầu rằng ruộng lắm vườn nhiều, thân ấy nghìn vàng khôn chuộc; và lại vợ biau con díu, nước này trăm sự nghĩ sao; tiền-của đâu mà mua cho được đầu giặc; chó săn ấy thì địch sao nổi quân thù; chén rượu ngon không làm được cho giặc say chết; tiếng hát hay không làm được cho giặc điếc tai; khi bấy giờ chẳng những là thái-ấp của ta không còn, mà bổng-lộc của các người cũng hết; chẳng những là gia-

quyển ta bị đui, mà vợ con của các người cũng nguy; chẳng những là ta chịu nhục bây giờ, mà trăm năm về sau, tiếng xấu hãy còn mãi mãi; mà gia thanh của các người cũng chẳng khỏi mang tiếng nhục, đến lúc bấy giờ các người đâu muốn vui-vẻ, phỏng có được hay không?

Nay ta bảo thật các người: nên cẩn-thận như nơi củi lửa, nên giữ-gìn như kẻ húp canh, dạy-bảo quân-sĩ, luyện-tập cung tên, khiến cho người nào cũng có sức khỏe như Bàn Mông và Hậu Nghệ, thì mới có thể dẹp tan được quân giặc, mà lập nên được công-danh. Chẳng những là thái-áp ta được vững- bền, mà các người cũng đều được hưởng bổng-lộc; chẳng những là gia- quyến của ta được yên- ổn, mà các người cũng đều được vui với vợ con, chẳng những là tiên-nhân ta được vẻ- vang, mà các người cũng được phụng- thờ tổ- phụ, trăm năm vinh- hiển; chẳng những là một mình ta được sung- sướng, mà các người cũng được lưu-truyền sử-sách, nghìn đời thơm-tho; đến bấy giờ các người đâu không vui-vẻ, cũng tự khắc được vui-vẻ.

Nay ta soạn hết các binh pháp của các nhà danh-gia hợp lại làm một quyển gọi là "Bình-thư yếu-lược". Nếu các người biết chuyên-tập sách này, theo lời dạy-bảo, thì mới phải đạo thần-tử; ngược bằng khinh bỏ sách này, trái lời dạy-bảo, thì tức là kẻ nghịch-thù.

Bởi có sao? Bởi giặc Nguyên cùng ta, là kẻ thù không đội trời chung, thế mà các người cứ diềm-nhiên không nghĩ đến việc báo thù, lại không biết dạy quân-sĩ, khác nào như quay ngọn giáo mà đi theo kẻ thù, giơ tay không mà chịu thua quân giặc, khiến cho sau trận Bình-lỗ mà ta phải chịu tiếng xấu muôn đời, thì còn mặt-mũi nài đứng trong trời đất nữa. Vậy nên ta phải làm ra bài hịch này để cho các người biết bụng ta.

TRAN HUNG DAO'S PROCLAMATION TO HIS OFFICERS

Translated and adapted by George F. Schultz

I have often read the story of Ky Tin who replaced the Emperor Cao to save him from death, of Do Vu who took a blow in his back to spare King Chieu, of Du Nhuong who swallowed burning charcoal to avenge his leader, of Than Khoai who cut off an arm to save his country, of young Kinh Duc who rescued the Emperor Thai Tong besieged by The Sung, and of Cao Khanh, a subject living far from the Court, who insulted the rebel Loc Son to his face. Every century has produced heroes who have sacrificed their lives for their country. If they had remained at home to die by the fire, would their names have been inscribed on bamboo and silk to live eternally in Heaven and on the Earth?

But as descendants of warrior families, you are not well-versed in letters; on hearing about these deeds of the past, you may have some doubts. Let us speak of them no more. I shall tell you instead of several more recent events that have taken place during the years of the Tong and Nguyen dynasties.

Who was Vuong Cong Kien? And who was his lieutenant Nguyen Van Lap? They were the ones who defended the great citadel of Dieu Ngu against Mong Kha's immense army; Therefore, the Tong people will be eternally grateful to them.

Who was Cot-Ngai Ngot-Lang? And who was his lieutenant Xich Tu Tu? They were the ones who drove deep into an unhealthy country in order to put down the Nam-Chieu bandits and they did it within the space of a few weeks; therefore, their names have remained rooted in the minds of the Mongol military chieftains.

You and I were born in a period of troubles and have grown up at a time when the Fatherland is in danger. We have seen the enemy ambassadors haughtily traveling over our roads and wagging their owlish tongues to insult the Court. Despicable as dogs and goats, they boldly humiliate our high officials. Supported by the Mongol emperor, they incessantly demand the payment of pearls, silks, gold and silver. Our wealth is limited but their cupidity is infinite. To yield to their exactions would be to feed their insatiable appetites and would set a dangerous precedent for the future.

In the face of these dangers to the Fatherland, I fail to eat during the day and to sleep at night. Tears roll down my cheeks and my heart bleeds as if it were being cut to shreds. I tremble with anger because I cannot eat our enemy's flesh, lie down in his skin, chew up his liver, and drink his blood. I would gladly surrender my life a thousand times on the field of battle if I could do these things.

You have served in the army under my orders for a long time. When you needed clothing, I clothed you; when you lacked rice, I fed you; when your rank was too low, I promoted you; when your pay was insufficient, I increased it. If you had to travel by water, I supplied you with vessels; if you had to travel by land, I supplied you with horses. In time of war, we shared the same dangers; at the banquet table our laughter resounded in unison. Indeed, even Cong-Kien and Ngot-Lang did not show more solicitude for their officers than I have displayed for you.

And now, you remain calm when your emperor is humiliated; you remain indifferent when your country is threatened! You, officers, are forced to serve the barbarians and you

feel no shame! You hear the music played for their ambassadors and you do not leap up in anger. No, you amuse yourselves at the cockfights, in gambling, in the possession of your gardens and rice fields, and in the tranquility of family life. The exploitation of your personal affairs makes you forget your duties to the State; the distractions of the fields and of the hunt make you neglect military exercises; you are seduced by liquor and music. If the enemy comes, will your cocks spurs be able to pierce his armor? Will the ruses you use in your games of chance be of use in repulsing him? Will the love of your wives and children be of any use in the Army? Your money would neither suffice to buy the enemy's death, your alcohol to besot him, nor your music to deafen him.

All of us, you and I together, would then be taken prisoner. What grief! And not only would I lose my fief, but your property too would fall into enemy hands. It would not be my family alone that would be driven out, but your wives and children would also be reduced to slavery. It would not be only the graves of my ancestors that would be trampled under the invader's heel, but those of your ancestors would also be violated. I would be humiliated in this life and in a hundred others to come, and my name would be ignominiously tarnished. Your family's honor would also be sullied forever with the shame of your defeat. Tell me: Could you then indulge yourselves in pleasures?

I say to you in all frankness: Take care as if you were piling wood by the fire or about to imbibe a hot liquid. Exercise your soldiers in the skills of archery until they are the equals of Bang Mong and Hau Nghe, those famous archers of olden times. Then we will display Tat-Liet's head at the gates of the Imperial Palace and send the King of Yunnan to the gallows.

After that, not only my fief will be safe forever, but your privileges too will be assured for the future. Not only my family will enjoy the comforts of life, but you too will be able to spend your old age with your wives and children. Not only the memory of my ancestors will be venerated from generation to generation, but yours too will be worshipped in the spring and autumn of every year. Not only will I have accomplished my aspirations in this life, but your fame too will endure for a hundred centuries to come. Not only will my name be immortalized, but yours too will find a place in our nation's history. At that moment, would you not be perfectly happy even if you did not expect to be?

I have studied every military treatise in order to write my manual entitled "Principles of Military Strategy". If you will make an effort to study it conscientiously, to instruct yourselves in its teachings, and to follow my directions, you will become my true companions-in-arms. On the other hand, if you fail to study it and ignore my advice, you will become my enemies. Why? Because the Mongols are our mortal enemies; we cannot live under the same sky with them.

If you refuse to fight the Mongols in order to wash away the national shame, if you do not train your soldiers to drive out these barbarians, it would be to surrender to them. If that is what you want, your names will be dishonored forever. And when the enemy has finally been defeated, how will you be able to hold your head high between Heaven and Earth?

The purpose of this proclamation is to let you know my deepest thoughts.

Hịch Tướng Sĩ – Bản Hán văn diễn Nôm của Ngô Tất Tố

論諸裨將檄文

Dụ chư tỳ tướng hịch văn

余常聞之

Dư thường văn chi:

紀信以身代死而脫高帝

Kỷ Tín dĩ thân đại tử nhi thoát Cao Đế;

由于以背受戈而蔽招王

Do Vu dĩ bối thụ qua nhi tế Chiêu Vương.

蒯讓吞炭而復主讎

Dự Nhược thôn than nhi phục chủ thù;

申崩斷臂而赴國難

Thân Khoái đoạn tí nhi phó quốc nạn.

敬德一小生也身翼太宗而得免世充之圍

Kính Đức nhất tiểu sinh dã, thân dự Thái Tông nhi đắc miễn Thế Sung chi vi;

杲卿一遠臣也口罵祿山而不從逆賊之計

Cảo Khanh nhất viễn thần dã, khẩu mạ Lộc Sơn nhi bất tòng nghịch tặc chi kế.

自古忠臣義士以身死國何代無之

Tự cổ trung thần nghĩa sĩ, dĩ thân tử quốc hà đại vô chi?

設使數子區區為兒女子之態

Thiêt sử số tử khu khu vi nhi nữ tử chi thái,

徒死牖下烏能名垂竹白

Đồ tử dũ hạ, ô năng danh thùy trúc bạch,

與天地相為不朽哉

Dữ thiên địa tương vi bất hủ tai!

汝等

Nhữ đẳng

世為將種不曉文義

Thế vi tướng chủng, bất hiểu văn nghĩa,

其聞其說疑信相半

Kỳ văn kỳ thuyết, nghi tín tương bán.

古先之事姑置勿論

Cổ tiên chi sự cô trí vật luận.

今余以宋韃之事言之

Kim dư dĩ Tống, Thát chi sự ngôn chi:

王公堅何人也

Vương Công Kiên hà nhân dã?

其裨將阮文立又何人也

Kỳ tỳ tướng Nguyễn Văn Lập hựu hà nhân dã?

以釣魚鎖鎖斗大之城

Dĩ Điều Ngư tỏa tỏa đầu đại chi thành,

當蒙哥堂堂百萬之鋒

Đương Mông Kha đường đường bách vạn chi phong,
使宋之生靈至今受賜
Sử Tống chi sinh linh chí kim thụ tứ!
骨待兀郎何人也
Cốt Đãi Ngột Lang hà nhân dã?
其裨將赤脩思又何人也
Kỳ tỳ tướng Xích Tu Tư hựu hà nhân dã?
冒瘴厲於萬里之途
Mạo chương lệ ư vạn lý chi đồ,
獺南詔於數旬之頃
Quê Nam Chiếu ư sở tuần chi khoảnh,
使韃之君長至今留名
Sử Thát chi quân trưởng chí kim lưu danh!
況余與汝等
Huống dư dữ nhữ đẳng,
生於擾攘之秋
Sinh ư nhiễu nhưng chi thu;
長於艱難之勢
Trưởng ư gian nan chi tế.
竊見偽使往來道途旁午
Thiết kiến ngụy sứ vãng lai, đạo đồ bàng ngô.
掉鴟烏之寸舌而陵辱朝廷
Trạo hào ô chi thốn thiết nhi lăng nhục triều đình;
委犬羊之尺軀而倨傲宰祔
Ủy khuyến dương chi xích khu nhi cứ ngạo tể phụ.
托忽必列之令而索玉帛以事無已之誅求
Thác Hốt Tất Liệt chi lệnh nhi sách ngọc bạch, dĩ sự vô dĩ chi tru cầu;
假雲南王之號而挈金銀以竭有限之儻庫
Giả Vân Nam Vương chi hiệu nhi khu kim ngân, dĩ kiệt hữu hạn chi thảng khố.
譬猶以肉投餒虎寧能免遺後患也哉
Thí do dĩ nhục đầu nễ hổ, ninh năng miễn dĩ hậu hoạn dã tai?
余常
Dư thường
臨餐忘食
Lâm xan vong thực,
中夜撫枕
Trung dạ phủ chẩm,
涕泗交痕
Thế tứ giao di,
心腹如搗
Tâm phúc như đảo.
常以未能食肉寢皮絮肝飲血為恨也
Thường dĩ vị năng thực nhục tằm bì, như can ẩm huyết vi hận dã.
雖

Tuy

余之百身高於草野

Dư chi bách thân, cao ư thảo dã;

余之千屍裹於馬革

Dư chi thiên thi, khỏa ư mã cách,

亦願為之

Diệc nguyện vi chi.

汝等

Nhữ đẳng

久居門下

Cửu cư môn hạ,

掌握兵權

Chưởng ác binh quyền.

無衣者則衣之以衣

Vô y giả tắc ý chi dĩ y;

無食者則食之以食

Vô thực giả tắc tự chi dĩ thực.

官卑者則遷其爵

Quan ti giả tắc thiên kỳ tước;

祿薄者則給其俸

Lộc bạc giả tắc cấp kỳ bổng.

水行給舟

Thủy hành cấp chu;

陸行給馬

Lục hành cấp mã.

委之以兵則生死同其所為

Ủy chi dĩ binh, tắc sinh tử đồng kỳ sở vi;

進之在寢則笑語同其所樂

Tiến chi tại tẩm, tắc tiếu ngữ đồng kỳ sở lạc.

其是

Kỳ thị

公堅之為偏裨

Công Kiên chi vi thiên tì,

兀郎之為副貳

Ngột Lang chi vi phó nhị,

亦未下爾

Diệc vị hạ nhĩ.

汝等

Nhữ đẳng

坐視主辱曾不為憂

Tọa thị chủ nhục, tăng bất vi ưu;

身當國恥曾不為愧

Thân đương quốc sỉ, tăng bất vi quý.

為邦國之將侍立夷宿而無忿心

Vi bang quốc chi tướng, thị lập di tú nhi vô phần tâm;
聽太常之樂宴饗偽使而無怒色
Thính thái thường chi nhạc, yền hưởng ngự sứ nhi vô nộ sắc.
或鬥雞以為樂
Hoặc đấu kê dĩ vi lạc;
或賭博以為娛
Hoặc đồ bác dĩ vi ngu.
或事田園以養其家
Hoặc sự điền viên dĩ dưỡng kỳ gia;
或戀妻子以私於己
Hoặc luyến thê tử dĩ tư ư kỷ.
修生產之業而忘軍國之務
Tu sinh sản chi nghiệp, nhi vong quân quốc chi vụ;
恣田獵之遊而怠攻守之習
Tứ điền liệp chi du, nhi đãi công thủ chi tập.
或甘美酒
Hoặc cam mỹ tửu;
或嗜淫聲
Hoặc thị dâm thanh.
脫有蒙韃之寇來
Thoát hữu Mông Thát chi khấu lai,
雄雞之距不足以穿虜甲
Hùng kê chi cự, bất túc dĩ xuyên lỗ giáp;
賭博之術不足以施軍謀
Đồ bác chi thuật, bất túc dĩ thi quân mưu.
田園之富不足以贖千金之軀
Điền viên chi phú, bất túc dĩ thực thiên kim chi khu;
Diên viên chi phú, bất túc dĩ thực thiên kim chi khu;
妻孥之累不足以充軍國之用
Thê noa chi lụy, bất túc dĩ sung quân quốc chi dụng.
生產之多不足以購虜首
Sinh sản chi đa, bất túc dĩ cầu lỗ thủ;
獵犬之力不足以驅賊眾
Liệp khuyển chi lực, bất túc dĩ khu tặc chúng.
美酒不足以沈虜軍
Mỹ tửu bất túc dĩ trầm lỗ quân;
淫聲不足以聾虜耳
Dâm thanh bất túc dĩ lung lỗ nhĩ.
當此之時
Đương thử chi thời,
我家臣主就縛
Ngã gia thần chủ tị phọc,
甚可痛哉
Thậm khả thống tai!
不唯余之采邑被削

Bất duy dư chi thái ấp bị tước,
而汝等之俸祿亦為他人之所有
Nhi nhữ đẳng chi bổng lộc diệc vi tha nhân chi sở hữu;
不唯余之家小被驅
Bất duy dư chi gia tiểu bị khu,
而汝等之妻孥亦為他人之所虜
Nhi nhữ đẳng chi thê noa diệc vi tha nhân chi sở lữ;
不唯余之祖宗社稷為他人之所踐侵
Bất duy dư chi tổ tông xã tắc, vi tha nhân chi sở tiển xâm,
而汝等之父母墳墓亦為他人之所發掘
Nhi nhữ đẳng chi phụ mẫu phần mộ, diệc vi tha nhân chi sở phát quật;
不唯余之今生受辱雖百世之下臭名難洗惡謚長存
Bất duy dư chi kim sinh thụ nhục, tuy bách thế chi hạ, xú danh nan tẩy, ác thụy trường
tôn,
而汝等之家清亦不免名為敗將矣
Nhi nhữ đẳng chi gia thanh, diệc bất miễn danh vi bại tướng hĩ!
當此之時
Đương thử chi thời,
汝等雖欲肆其娛樂
Nhữ đẳng tuy dục tứ kỳ ngu lạc,
得乎
Đắc hồ?
今余明告汝等
Kim dư minh cáo nhữ đẳng,
當以措火積薪為危
Đương dĩ thổ hỏa tích tân vi nguy;
當以懲羹吹虀為戒
Đương dĩ trừng canh xuy tê vi giới.
訓練士卒
Huấn luyện sĩ tốt;
習爾弓矢
Tập nhĩ cung thi.
使
Sử
人人逢蒙
Nhân nhân Bàng Mông;
家家后羿
Gia gia Hậu Nghệ.
購必烈之頭於闕下
Cưu Tất Liệt chi đầu ư khuyết hạ;
朽雲南之肉於梟街
Hủ Vân Nam chi nhục ư cáo nhai.
不唯余之采邑永為青氈
Bất duy dư chi thái ấp vĩnh vi thanh chiên,

而汝等之俸祿亦終身之受賜

Nhi nhữ đẳng chi bổng lộc diệc chung thân chi thụ tứ;

不唯余之家小安床褥

Bất duy dư chi gia tiểu đắc an sàng nhục,

而汝等之妻孥亦百年之佳老

Nhi nhữ đẳng chi thê noa diệc bách niên chi giai lão;

不唯余之宗廟萬世享祀

Bất duy dư chi tông miếu vạn thế hưởng tự,

而汝等之祖父亦春秋之血食

Nhi nhữ đẳng chi tổ phụ diệc xuân thu chi huyết thực;

不唯余之今生得志

Bất duy dư chi kim sinh đắc chí,

而汝等百世之下芳名不朽

Nhi nhữ đẳng bách thế chi hạ, phương danh bất hủ;

不唯余之美謚永垂

Bất duy dư chi mỹ thụy vĩnh thù,

而汝等之姓名亦遺芳於青史矣

Nhi nhữ đẳng chi tính danh diệc di phương ư thanh sử hĩ.

當此之時

Đương thử chi thời,

汝等雖欲不為娛樂

Nhữ đẳng tuy dục bất vi ngu lạc,

今余

Đắc hồ!

今余歷選諸家兵法為一書名曰兵書要略

Kim dư lịch tuyển chư gia binh pháp vi nhất thư, danh viết Binh thư yếu lược.

汝等

Nhữ đẳng

或能專習是書受余教誨是夙世之臣主也

Hoặc năng chuyên tập thị thư, thụ dư giáo hối, thị túc thế chi thần chủ dã;

或暴棄是書違余教誨是夙世之仇讎也

Hoặc bạo khí thị thư, vi dư giáo hối, thị túc thế chi cừ thù dã.

何則

Hà tặc?

蒙韃乃不共戴天之讎

Mông Thát nãi bất cộng đái thiên chi thù,

汝等記恬然不以雪恥為念不以除凶為心

Nhữ đẳng ký điềm nhiên, bất dĩ tuyết sỉ vi niệm, bất dĩ trừ hung vi tâm,

而又不教士卒是倒戈迎降空拳受敵

Nhi hựu bất giáo sĩ tốt, thị đảo qua nghênh hàng, không quyền thụ địch;

使平虜之後萬世遺羞

Sử bình lỗ chi hậu, vạn thế di tu,

上有何面目立於天地覆載之間耶

Thượng hữu hà diện mục lập ư thiên địa phủ tải chi gian da?

故欲汝等明知余心

Cố dục nhữ đẳng minh tri dư tâm,

因筆以檄云

Nhân bút dĩ hịch vân.